

هفته‌نامه تحولات انرژی (۹۸)

معاونت پژوهش‌های زیربنایی و امور تولیدی
دفتر: مطالعات انرژی، صنعت و معدن

کد موضوعی: ۳۱۰
شماره مسلسل: ۱۴۶۴۳
دی‌ماه ۱۳۹۴

به نام خدا

فهرست مطالب

- ۲.....گزیده خبرهای انرژی منتشر شده در رسانه‌های داخلی
- ۵.....ضرورت هماهنگی ایران و روسیه برای مهار سیاست‌های خصمانه نفتی عربستان
- ۸.....چشم‌انداز بازار جهانی گاز در پرتو چالش‌های جاری
- ۹.....افزایش ۶۴ درصدی تقاضای انرژی در خاورمیانه
- ۱۴.....رشد تولید نفت و گاز انگلیس
- ۱۵.....روسیه خرید گاز از ازبکستان را افزایش داد

هفته‌نامه تحولات انرژی (۹۸)

جدول قیمت‌های بین‌المللی نفت خام، گاز طبیعی و فرآورده‌های نفتی

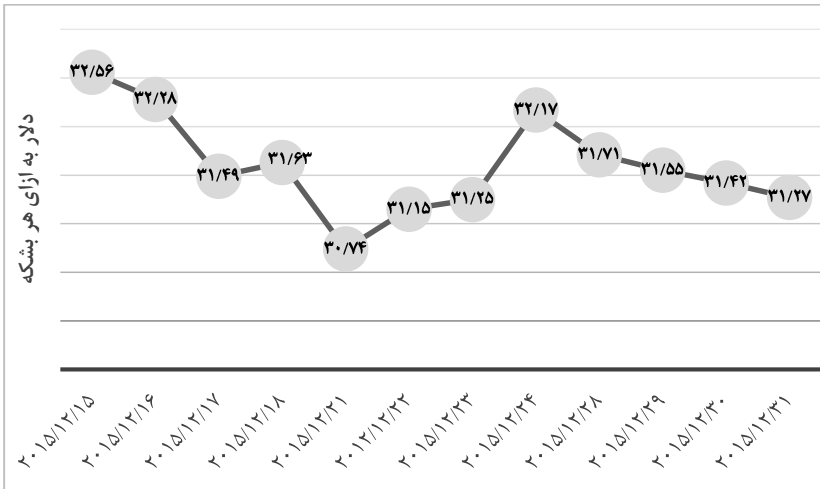
(متوسط قیمت در دو هفته پایانی سال ۲۰۱۵)

عنوان	قیمت	واحد	بازار
نفت خام وست تگزاس	۳۲/۶۸	(دلار در بشکه)	نایمکس
نفت خام عمان	۳۲/۲۱	(دلار در بشکه)	بورس دویی
نفت خام برنت	۳۶/۸۵	(دلار در بشکه)	بورس لندن
نفت سبک ایران	۳۱/۲۳	(دلار در بشکه)	صادرات
نفت سنگین ایران	۲۸/۵۲	(دلار در بشکه)	صادرات
نفت کوره ۱۸۰	۱۴۴	(دلار به‌ازای تن متریک)	فوب خلیج فارس
نفت گاز	۴۲/۸۲	(دلار در بشکه)	فوب خلیج فارس
نفتا	۳۷۸	(دلار به‌ازای تن متریک)	فوب خلیج فارس
بنزین سوپر	۵۲/۳۰	(سنت در لیتر)	فوب خلیج فارس
بنزین	۴۲	(سنت در لیتر)	نایمکس
نفت حرارتی	۲۴/۱	(سنت در لیتر)	نایمکس
میعانات گازی پارس جنوبی	۳۷/۵۰	(دلار به‌ازای هر بشکه)	فوب آسیا
گاز طبیعی	۱۸	(سنت در مترمکعب)	بورس لندن (ICE)
گاز طبیعی	۱/۷	(دلار به‌ازای هر میلیون بی.تی.یو)	هنری هاب

مأخذ: ۱. امور بین‌الملل شرکت ملی نفت ایران.

2. <http://www.eia.gov>

نمودار میانگین بهای نفت اوپک در دو هفته پایانی سال ۲۰۱۵

مأخذ: سایت اوپک.

گزیده خبرهای انرژی منتشر شده در رسانه‌های داخلی

قیمت نفت هیچ‌گاه به این میزان غیرقابل پیش‌بینی نبوده است^۱

نماینده اسبق ایران در هیئت عامل اوپک درباره تنش‌های اخیر خاورمیانه و تأثیر آن بر قیمت نفت با اشاره به این‌که اگر آرامش بین کشورها حاکم شود انتظار می‌رود در نیمه نخست سال جاری میلادی قیمت‌ها به شرایط عادی بازگردد، برکشلی اظهار داشت: نمی‌توان از نیمه اول ۲۰۱۶ انتظار بیشتری از قیمت ۳۷ دلار برای هر بشکه نفت داشت، حتی ممکن است کاهش قیمت نیز داشته باشیم، اما در نیمه دوم ۲۰۱۶ و اوایل ۲۰۱۷ شرایط متفاوت خواهد بود. فریدون برکشلی با تأکید بر این‌که در طول چند دهه اخیر

۱. خبرگزاری ایسنا، کد شناسه خبر ۹۴۱۰۱۵۰۸۴۱۵.

قیمت نفت هیچ‌گاه به این میزان غیرقابل پیش‌بینی نبوده است، اظهار کرد: می‌توان گفت بازار نفت به‌ندرت بعد از سال ۱۹۷۰ چنین غیرقابل پیش‌بینی بوده است.

وی با اشاره به آثار روانی کوتاه‌مدت درگیری‌های بالقوه و بالفعل کشورهای بزرگ نفتی در بازار تصریح کرد: تحولات آینده این بازار بستگی به این دارد که دو طرف چقدر بخواهند بر مواضع خود پافشاری کرده و در مقابل سیاست‌های یکدیگر مقابله به مثل کنند.

وی با اشاره به این‌که در صورتی که آرامش بین این کشورها پیدا شود وضعیت بازارهای نفتی در نیمه نخست سال ۲۰۱۶ به وضع قبلی باز می‌گردد، عنوان کرد: همین الان نیز نشانه‌هایی از بازگشت به شرایط قبل دیده می‌شود. با وجود این شرایط، انتظار می‌رود در آینده بازار نفت و قیمت‌های آن به شرایط عادی برگردد.

نماینده اسبق ایران در هیئت عامل اوپک درباره این شرایط عادی خاطرنشان کرد: نمی‌توان در نیمه اول ۲۰۱۶ انتظار قیمت بیش از ۳۷ دلار برای هر بشکه نفت داشت، حتی ممکن است شاهد کاهش قیمت نفت نیز باشیم. اما در اوایل سال ۲۰۱۷ و نیمه دوم ۲۰۱۶ به دلیل کاهش عمده سرمایه‌گذاری‌ها و واکنش نفت‌های غیرمتعارف که الان نیز به سختی در حال دست‌وپا زدن هستند انتظار می‌رود قیمت‌ها افزایش پیدا کند. وی همچنین انتظار برای بهبود شرایط اقتصادی در اتحادیه اروپا را از دیگر عواملی دانست که می‌تواند در بهبود بازار نفت در نیمه دوم سال جاری میلادی مؤثر باشد و افزود: این امر می‌تواند تقاضا برای نفت را تحریک کند و این در حالی است که تولید نفت در خارج از خاورمیانه مانند بخش‌هایی از آفریقا و آمریکا و چین نشانه‌هایی از وزدگی را تجربه می‌کند.

به گفته نماینده اسبق ایران در هیئت عامل اوپک علت عمده امیدواری به بهبود قیمت نفت در نیمه دوم امسال به کاهش فعالیت دکل‌های نفتی و کاهش سرمایه‌گذاری در نفت باز می‌گردد.

برکشلی درباره آثار لغو ممنوعیت صادرات نفت از سوی آمریکا اظهار کرد: مجوز صادرات نفت آمریکا نمی‌تواند معنای خاصی داشته باشد، چراکه آمریکا در عین حال که مهمترین تولید و صادرکننده نفت است، بزرگ‌ترین واردکننده نیز است و به هر حال باید واردات نیز داشته باشد.

وی درباره علت لغو ممنوعیت صادرات نفت گفت: این یکی از سیاست‌های اوپاما است که قبل از این که دوره ریاست جمهوری‌اش به پایان برسد، دست‌وپای آمریکا را از قیدوبند برخی از مقررات بی‌جهتی که وضع شده‌اند باز کند.

برکشلی درباره این که آیا با وجود تنش‌های خاورمیانه و رقابت نفتی بین ایران و عربستان می‌توان امیدی به بالا رفتن قیمت‌ها داشت، عنوان کرد: در مورد عربستان همیشه این اعتقاد را داشته‌ام که توان تولید این کشور از ۱۰/۵ میلیون بشکه در روز تجاوز نکرده و البته همین ۱۰ میلیون بشکه را نیز با دوپینگ تولید می‌کند. عربستان اگر بخواهد آنطور که ادعا می‌کند تولید نفت خود را به ۱۲ میلیون بشکه در روز برساند شاید چند روز یا چند هفته بتواند این کار را انجام دهد، اما ادامه آن به صلاح‌اش نیست و به چاه‌های این کشور لطمه می‌زند. به گفته وی در حال حاضر نیز عربستان به سختی در حال تولید ۱۰ میلیون بشکه در روز است. برکشلی درباره بازگشت ایران به بازارهای نفتی با افزایش تولید نفت تصریح کرد: در رابطه با ایران که قرار است پس از لغو تحریم‌ها به بازار برگردد بحث سرمایه‌گذاری و افزایش تولید خیلی مهم است.

نماینده اسبق ایران در هیئت عامل اوپک افزود: به اعتقاد من ایران باید با تمام قوا افزایش ظرفیت داشته باشد و من بر افزایش ظرفیت تأکید دارم نه تولید. وی با تأکید بر این که ایران باید به بازارهای جهانی جدید خود را در مورد افزایش تولید ثابت کند، گفت: این که می‌گوییم می‌خواهیم تولید خود را ۱/۵ میلیون بشکه در روز اضافه کنیم ازسوی بازار جدی گرفته نشده است، چراکه هنوز سرعت و کیفیت برداشته شدن تحریم‌ها مشخص نیست. برکشلی همچنین درباره تأثیر کاهش تقاضا ازسوی چین و کند شدن روند تولید داخلی این کشور تصریح کرد: وضعیت اقتصاد چین موضوع مهمی است، چرا که این کشور تأثیر بسزایی در رشد مصرف نفت دارد. در حال حاضر نشانه‌هایی از ضعف در اقتصاد چین دیده می‌شود. این کشور سال‌ها رشد بزرگی را در تولید ناخالص داخلی خود تجربه کرده، اما اخیراً رشد آن به زیر هشت درصد رسیده است و اگر نتواند این عقب‌ماندگی را جبران کند در بازار نفت بسیار تأثیرگذار خواهد بود. لذا ضمن جدی گرفتن موضوع چین باید به این امر توجه داشت که این کشور چه‌طور می‌خواهد تولید خود را ادامه دهد.

ضرورت هماهنگی ایران و روسیه برای مهار سیاست‌های خصمانه نفتی عربستان^۱

سید محمدعلی خطیبی، نماینده سابق ایران در اوپک درباره احتمال اعمال سیاست‌های شیطنت‌آمیز توسط عربستان در بازارهای نفتی ایران در دوران پساتحریم، گفت: پیش‌بینی می‌شود با لغو تحریم‌ها، تولید و صادرات نفت ایران در مرحله اول حدود ۵۰۰ هزار بشکه در روز افزایش یابد. عربستان سعودی در دوران تحریم‌های نفتی علیه ایران، بازارهای

---

۱. خبرگزاری مهر، چهارشنبه ۱۶ دی‌ماه ۱۳۹۴.

ایران را تصاحب کرد، در طول دوران ۲ تا ۳ سال تحریم‌های نفتی ایران، عربستان سعودی از هیچ اقدامی برای تضعیف ایران در بازارهای جهانی نفت خودداری نکرد.

عربستان سعودی بود که پیش از اعمال تحریم‌ها علیه ایران به بازارها و مصرف‌کنندگان بزرگ نفت به‌ویژه در اروپا این اطمینان خاطر را داد که در صورت تحریم ایران، هیچ‌گونه کمبود نفتی در بازار احساس نخواهد شد.

این تحلیلگر بازار نفت با یادآوری اینکه با اطمینان خاطر عربستان سعودی، اروپایی‌ها خرید نفت از ایران را تحریم کردند، بیان کرد: پیش از اعمال تحریم‌ها علیه نفت ایران قیمت نفت در بازار جهانی بیش از ۱۰۰ دلار بود که حتی پیش‌بینی می‌شد در صورت تحریم نفتی ایران، قیمت هر بشکه طلای سیاه به بشکه‌ای ۱۵۰ تا ۲۰۰ دلار افزایش یابد. غربی‌ها با اطمینان خاطر عربستان سعودی و برخی از کشورهای عربی متحدش و افزایش قابل توجه عرضه نفت به بازار، تحریم نفتی ایران را اجرایی کردند. عربستان سعودی در دوران تحریم نفتی ایران و حتی در طول دو سال گذشته که مذاکرات هسته‌ای ایران با غرب در حال انجام بود، برای تضعیف بازار نفت ایران کم‌فروشی نکرد. با وجود این، حتی در صورت سرد شدن روابط سیاسی تهران و ریاض، هیچ‌گونه نگرانی برای افزایش تولید و صادرات نفت خام ایران در دوران پساتحریم وجود ندارد.

هم‌اکنون ایران در بازارهای جهانی دارای خریداران و بازارهای سنتی نفت است. قطعاً کشورهای مختلف اروپایی با لغو تحریم‌ها اقدام به از سرگیری واردات نفت از ایران می‌کنند و حتی افزایش عرضه و یا قیمت‌شکنی عربستان سعودی نمی‌تواند مانعی برای افزایش تولید و صادرات نفت ایران باشد.

وی بار دیگر با تأکید بر اینکه عربستان از هیچ تلاشی برای تضعیف ایران در بازار نفت در دوران تحریم و حتی پس‌اتحریم فروگذار نمی‌کند، یادآور شد: در طول دو سال گذشته با افزایش عرضه شدید نفت و دستکاری قیمت‌ها، عربستان قیمت نفت را از بشکه‌ای بیش از ۱۰۰ دلار به کمتر از ۳۵ دلار کاهش داده است.

خطیبی با اشاره به ضرورت به‌کارگیری دیپلماسی فعال انرژی توسط وزارت نفت به‌منظور مذاکره با کشورهای بزرگ تولیدکننده نفت که با ایران دارای سطح بالای روابط سیاسی هستند، اظهار داشت: از این‌رو، پیشنهاد می‌شود مسئولان وزارت نفت با کشورهای روسیه، ونزوئلا، عراق، الجزایر و اکوادور به‌منظور هماهنگی بیشتر و بازگشت ثبات قیمت‌ها به بازار نفت، مذاکراتی را آغاز کنند.

مدیر سابق امور بین‌الملل شرکت ملی نفت ایران در ادامه با اعلام اینکه یکی دیگر از اقدامات عربستان سعودی، تخریب جایگاه اوپک و تضعیف این سازمان از یک اوپک تأثیرگذار به یک اوپک بی‌خاصیت بوده است، تصریح کرد: از این‌رو ایران می‌تواند با همکاری سایر کشورهای بزرگ تولیدکننده نفت عضو اوپک و غیرعضو اوپک، زمینه را برای بازگشت ثبات قیمتی به بازار نفت فراهم کند. عربستان سعودی حتی اگر بیشترین تخفیف را در فروش نفت خود ارائه کند، باز هم کشورهای بزرگ مصرف‌کننده انرژی، نفت خام از ایران خریداری خواهند کرد.

هیچ‌یک از مصرف‌کنندگان بزرگ انرژی جهان خود را صرفاً وابسته به نفت تولیدی یک کشور نمی‌کنند. مصرف‌کنندگان به‌دنبال متنوع‌سازی منابع تأمین انرژی خود هستند و از این‌رو عربستان نمی‌تواند از طریق بازی با قیمت‌ها و یا افزایش عرضه، بیش از شرایط فعلی خللی در روند افزایش صادرات نفت ایران ایجاد کند.

چشم‌انداز بازار جهانی گاز در پرتو چالش‌های جاری^۱

عادلی، دبیرکل مجمع کشورهای صادرکننده گاز در نشست «چشم‌انداز بازار جهانی گاز در پرتو چالش‌های جاری» که در شورای راهبردی روابط خارجی برگزار شد با اشاره به این که چهار سال پیش آژانس بین‌المللی انرژی در چشم‌انداز خود از عصر طلایی گاز نام برد که اینک به دلیل چالش‌های کنونی برخی نسبت به این عصر طلایی دچار شبهه شده‌اند، تصریح کرد: با وجود چالش‌های کنونی در بخش گاز، پیش‌بینی آژانس بین‌المللی گاز درباره عصر طلایی گاز درست بوده و گاز ستاره‌ای در حال درخشیدن و ظهور است. وی چالش‌های بازار گاز را به شرح ذیل بیان کرد:

۱. با کُند شدن رشد اقتصاد جهانی، اقتصاد جهان پس از بحران مالی سال ۲۰۰۷-۲۰۰۸ هنوز قد راست نکرده است، هنوز اقتصاد جهان احیا نشده است و این موضوع با کند شدن اقتصادهای بزرگ دنیا همزمان شده؛ مانند چین که بجایی رسیده که در حال تغییر ساختار است.

۲. با پیشرفت اقتصاد جهان دو موضوع سبب کاهش تقاضا برای گاز شده است، بالا رفتن کارایی انرژی و کاهش شدت انرژی که به نوعی مکمل یکدیگر هستند سبب شد تقاضا برای گاز کاهش پیدا کند.

با وجود رشد اقتصادی، بالا رفتن راندمان در بخش‌های مختلف انرژی در این کشورها سبب شد مصرف انرژی در آنها کاهش پیدا کند.

۳. ظهور ال.ان.جی یکی دیگر از چالش‌های بازار گاز است. آمریکا با استفاده از فناوری‌های مدرن موفق به تولید گاز از شیل‌ها شده است و این کشور هم‌اکنون از

۱. خبرگزاری شانا، چهارشنبه ۱۶ دی‌ماه ۱۳۹۴.

واردکننده گاز به صادرکننده آن تبدیل شده و قرار است نخستین محموله آن ژانویه صادر شود.

۴. وجود صادرکنندگان متعدد گاز.

۵. کاهش قیمت نفت.

۶. بازار صادرات مجدد، دیگر چالش بازار گاز است که در آن واردکنندگان گاز بیش از نیازشان اقدام به خریداری گاز کرده و آن را در بورس عرضه می‌کنند که اسپانیا در این زمینه پیشقدم بوده است و هم‌اکنون گاز را خرید و فروش می‌کند. درحال حاضر رقابت فشرده‌ای بین کشورهای چین، ژاپن و سنگاپور برای تشکیل بورس خرید و فروش گاز شکل گرفته است.

۷. تحولات ژئوپلیتیکی؛ این موضوع تأثیر زیادی روی بازار گاز دارد. واضح‌ترین مثال در این زمینه تحولات مربوط به روسیه، اوکراین و اروپا بود که سبب شد سیاست‌های انرژی در اروپا تغییر و میزان وابستگی به گاز روسیه کاهش پیدا کند. عادل‌لی با اشاره به این که آمریکا زمانی که اقدام به سرمایه‌گذاری در بخش شیل گاز کرده بود آسیا را به‌عنوان مقصد خود انتخاب و قراردادهایی را با کشورهای این منطقه امضا کرده است و هم‌اکنون مقداری از گازهایی که هنوز قرارداد آن بسته نشده به کشورهای اروپایی ارسال می‌شود.

افزایش ۶۴ درصدی تقاضای انرژی در خاورمیانه

دبیرکل مجمع کشورهای صادرکننده گاز در بخش دوم سخنان خود را که به چشم‌انداز بلندمدت گاز (۲۰۱۵-۲۰۴۰) اختصاص داشت با بیان این که ارقامی که ارائه می‌شود برگرفته از مدل جهانی گاز است، به چشم‌انداز کلان اقتصادی جهان اشاره کرد و گفت:

جمعیت جهان در بین این سال‌ها هشت درصد افزایش پیدا می‌کند که این بدان معناست که یک میلیارد و ۷۰۰ میلیون نفر به جمعیت جهان اضافه می‌شوند.

وی بحث دیگر در زمینه چشم‌انداز کلان اقتصادی را شهرنشینی عنوان کرد و با بیان این که جمعیت شهرنشین جهان از ۵۴ درصد در سال ۲۰۱۴ به ۶۴ درصد در سال ۲۰۴۰ می‌رسد، تصریح کرد: شهرنشینی و افزایش جمعیت با خود افزایش مصرف انرژی را به همراه خواهد داشت. عادل‌لی با بیان این که رشد اقتصاد جهانی در دوره محاسبه شده به‌طور میانگین ۳/۱ درصد خواهد بود، افزود: پیش از این پیش‌بینی‌ها بیشتر از این رقم را نشان می‌داد.

وی با بیان این که انرژی هسته‌ای در ۲۵ سال آینده بیشترین رشد را در جهان خواهد داشت، افزود: گاز با رشد ۱/۸ درصد بعد از انرژی هسته‌ای با رشد ۲/۱ درصدی در رده دوم قرار دارد و پس از آنها انرژی‌های تجدیدپذیر با رشد ۱/۹ درصد قرار دارد. وی رشد زغال‌سنگ و نفت را نیز به ترتیب زیر یک درصد و ۴ دهم درصد عنوان کرد.

دبیرکل مجمع کشورهای صادرکننده گاز در ادامه با بیان این که کفه ترازو مصرف انرژی در ۲۵ سال آینده همچنان به سمت انرژی‌های فسیلی سنگینی می‌کند، افزود: نفت و گاز بالاترین سهم را در تأمین انرژی جهان تا سال ۲۰۴۰ خواهد داشت.

وی با بیان این که حدود ۸۰ درصد مصرف انرژی جهان تا سال ۲۰۴۰ به انرژی‌های فسیلی وابسته خواهد بود در خصوص ترکیب آن گفت: سهم گاز از ۲۱ درصد در سال ۲۰۱۵ به ۲۶ درصد در سال ۲۰۴۰ خواهد رسید که روند صعودی خواهد داشت.

عادل‌لی سهم نفت را در سال ۲۰۱۵، ۳۱ درصد اعلام کرد و اظهار داشت این میزان در سال ۲۰۴۰ به ۲۷ درصد می‌رسد و درباره زغال‌سنگ و انرژی‌های تجدیدپذیر هم

گفت: سهم زغال سنگ از ۲۹ درصد به ۲۴ درصد در سال ۲۰۴۰ می‌رسد و سهم انرژی‌های تجدیدپذیر نیز ۱۷ درصد خواهد بود.

دبیرکل مجمع کشورهای صادرکننده گاز با بیان این که تقاضای جهانی برای انرژی حدود ۶۰ درصد افزایش پیدا می‌کند، یادآور شد: تقاضا برای انرژی از ۳۳۹۱ میلیارد مترمکعب به ۵۴۲۳ می‌رسد که بیشترین رشد در کشورهای آسیایی غیرعضو سازمان همکاری و توسعه اقتصادی (ا.و.ای.سی.دی) است. رشد تقاضا در آفریقا ۱۱۹ درصد، آمریکای لاتین ۶۶ درصد و خاورمیانه ۶۳ درصد خواهد بود.

عادلی مهمترین بخش مصرف گاز را در تولید نیرو و برق، خانگی و صنعتی عنوان کرد و گفت: اخیراً بخش حمل‌ونقل دریایی برای حفظ محیط زیست نیز برای استفاده از گاز ابراز تمایل کرده و اعلام می‌کنند تا ۱۰ درصد از این سوخت استفاده خواهند کرد. دبیرکل مجمع کشورهای صادرکننده گاز در ادامه به منابع گازی جهان پرداخت و با بیان این که منابع گازی جهان ۴۹۲ تریلیون مترمکعب تخمین زده می‌شود، تصریح کرد: از این میزان منابع، تنها ۲۰۰ تریلیون مترمکعب آن ذخایر ثابت شده واقعی است و بقیه تخمینی است.

وی با بیان این که سرمایه‌گذاری در ذخایر گازی دنیا کمتر از ۵۰ درصد می‌باشد خاطرنشان کرد: ۲۱ درصد از ذخایر گاز جهان ذخایر جاری، ۲۰ درصد پروژه‌های جدید و ۹ درصد آن گازهای غیرمتعارف است.

عادلی با بیان این که آمریکای شمالی، روسیه، آفریقا و آسیا بیشترین حجم شیل گاز را در خود جای داده‌اند، تصریح کرد: البته در بقیه مناطق از جمله خاورمیانه نیز شیل

گاز وجود دارد و عربستان ۴۰ میلیارد دلار بودجه برای پیدا کردن شیل گاز هزینه کرده که در صورت دسترسی بدان تحول بزرگی در خاورمیانه خواهد بود. وی با بیان این که همچنین در لهستان نیز گاز نامتعارف (گاز شیل) وجود دارد که هنوز کاری درباره آن انجام نشده است، خاطرنشان کرد: دولت فرانسه نیز به دلیل مشکلات زیست‌محیطی اجازه فعالیت در این زمینه را نمی‌دهد. هم‌اکنون گاز شیل در آمریکا، ژاپن و چین تولید می‌شود.

دبیرکل مجمع کشورهای صادرکننده گاز با بیان این که حدود ۷۰ درصد گاز تولیدی در کشورهای تولیدکننده مصرف می‌شود و ۳۰ درصد آن برای صادرات در نظر گرفته می‌شود، افزود: هم‌اکنون سه منطقه آمریکای شمالی، کشورهای سی.آی.اس (روسیه و برخی از کشورها) و خاورمیانه گاز جهان را تأمین می‌کنند. میزان مصرف داخلی از ۲۵۷۴ میلیارد مترمکعب در سال ۲۰۱۵ به ۳۶۹۵ می‌رسد درباره صادرات نیز گفت: میزان صادرات نیز از ۱۱۰۰ میلیارد مترمکعب در سال ۲۰۱۵ به ۱۸۰۸ در سال ۲۰۴۰ می‌رسد. دبیرکل مجمع کشورهای صادرکننده گاز با بیان این که آمریکا، آفریقا و استرالیا بازیگران جدید در زمینه ال.ان.جی هستند درخصوص قراردادهای صادرات گاز گفت: گاز برخلاف نفت بازار جهانی ندارد، بلکه بازار منطقه‌ای دارد و بیشترین تجارت آن از طریق خط لوله انجام می‌شود. طبیعت بازار گاز این است که قبل از تولید گاز باید قرارداد آن به صورت بلندمدت بسته شود. خرید به صورت تک‌محموله هم‌اکنون در دنیا رایج است که ال.ان.جی سبب انعطاف و نزدیک شدن بازارها به هم شده است.

دبیرکل مجمع کشورهای صادرکننده گاز با بیان این که اروپا هم‌اکنون ۴۰ درصد گاز مورد نیاز خود را تولید می‌کند که این رقم در سال ۲۰۴۰ به ۲۵ درصد می‌رسد،

افزود: این رقم نشان می‌دهد وابستگی گاز اروپا در سال ۲۰۴۰ افزایش پیدا می‌کند و به همین دلیل به فکر متنوع‌سازی انرژی است. وی با بیان این که این موضوع برای چین برعکس خواهد بود و وابستگی چین به گاز با تکیه بر شیل گاز کاهش پیدا می‌کند، تصریح کرد: چین هم‌اکنون ۲۸ تا ۳۰ درصد تقاضای گازی خود را تولید می‌کند که این رقم در سال ۲۰۴۰ به ۵۰ تا ۵۲ می‌رسد.

عادلی در ادامه به تلاش چین و آمریکا دو کشور بزرگ آلوده‌کننده جهان برای کاهش آلودگی هوا و کاهش انتشار گازهای گلخانه‌ای اشاره کرد و افزود: باید منابع انرژی این کشورها عوض شود و از انرژی زغال‌سنگ به سمت استفاده از انرژی‌های پاک‌تر یعنی تجدیدپذیر و گاز حرکت کنند.

دبیرکل مجمع کشورهای صادرکننده گاز با اشاره به این که بازار گاز در میان‌مدت بازار پررونقی نخواهد بود، تأکید کرد: این یک موضوع دینامیک است و ممکن است سال آینده پیش‌بینی‌ها تجدیدنظر شود. به گفته وی، بازار گاز از سال ۲۰۲۵ بازار پررونقی خواهد بود.

عادلی با بیان این که ایران به‌عنوان بزرگترین دارنده ذخایر گازی جهان و به‌دلیل موقعیت ژئوپلیتیک می‌تواند مرکز تجارت جهانی گاز باشد، تأکید کرد: ایران با توسعه میدان‌های گازی و سرمایه‌گذاری در پروژه‌های گازی حتماً می‌تواند یک بازیگر بزرگ در بازار انرژی جهان باشد.

دبیرکل مجمع کشورهای صادرکننده گاز به‌عنوان سخن پایانی گفت: «اگر جایگاه ایران در بخش نفت با افت روبرو شود، جایگاه ایران در بخش گاز نه تنها آن را جبران

می‌کند، بلکه از آن بالاتر می‌رود و گاز می‌تواند ایران را به یک منبع بزرگ تأمین‌کننده توسعه جهانی تبدیل کند».

رشد تولید نفت و گاز انگلیس^۱

تولید نفت و گاز انگلیس در سال ۲۰۱۵، برای نخستین بار در ۱۵ سال گذشته و از ابتدای هزاره سوم رشد داشته است. شرکت صنعتی نفت و گاز انگلیس اعلام کرده است تولید نفت و گاز این کشور پس از یک دوره متناوب کاهشی، روند رو به رشد پیدا کرده و این در حالی است که قیمت نفت در بازارهای جهانی به کمترین حد خود در ۷ سال گذشته رسیده است.

این شرکت که نماینده تولیدکنندگان نفت و گاز دریای شمال مانند بی‌پی، شل و اکسون موبیل است، اعلام کرد که انتظار رشد تولید ۷ تا ۸ درصدی نفت و گاز انگلیس را در این سال داشت. این شرکت در ماه سپتامبر اعلام کرده بود که رشد تولید نفت و گاز انگلیس در سال ۲۰۱۵ تنها ۳ تا ۴ درصد خواهد بود.

طی ۱۵ سال گذشته تولید نفت و گاز این کشور به کمتر از نصف کاهش یافته است که دلیل آن در دسترس بودن منابع آسان‌تر انرژی و نیز سرمایه‌گذاری‌ها در میدان‌های جدید نفتی این کشور بوده است.

با این حال در ۴ سال گذشته سرمایه‌گذاری‌ها در دریای شمال بیشتر شده و تولید از میدان‌های جدید در سال ۲۰۱۵ روانه بازار شد که این امر به تولید کلی نفت و گاز انگلیس افزود.

۱. خبرگزاری شانا، سه‌شنبه ۱۵ دی‌ماه ۱۳۹۴.

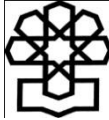

پیش‌تر اعلام شده است که از اول ژانویه سال ۲۰۱۶ میلادی (۱۱ دی‌ماه سال ۱۳۹۴) شرکت «گازپروم» قرارداد خود را با شرکت ملی «ترکمن‌گاز» در مورد خرید گاز طبیعی از ترکمنستان لغو کرده است.

ازبکستان از لحاظ تولید گاز در بین کشورهای مشترک‌المنافع (همسود) مقام سوم را دارد و یکی از ده کشور تولیدکننده گاز در جهان است. این کشور علاوه بر روسیه و چین به کشورهای همسایه منطقه از جمله قزاقستان، قرقیزستان و تاجیکستان نیز گاز صادر می‌کند.

شرکت ملی «ازبک. نفت. گاز» یک اپراتور انحصاری مجتمع نفت و گاز ازبکستان است که در سال ۱۹۹۸ میلادی تأسیس شده است و شامل ۶ شرکت سهامی است. ظرفیت سالیانه آن نزدیک به ۷۰ میلیارد مترمکعب گاز طبیعی و ۸ میلیون تن هیدروکربورهای مایع است.

شرکت‌های روسیه برای کارهای اکتشافاتی و زمین‌شناسی در ازبکستان در سال‌های ۲۰۰۶ و ۲۰۱۳ میلادی معادل ۳۸۳ میلیون و ۳۰۰ هزار دلار سرمایه‌گذاری کرده‌اند.

شماره مسلسل: ۱۴۶۴۳

مرکز پژوهش‌ها
مجلس شورای اسلامی

شناسنامه گزارش

عنوان گزارش: هفته‌نامه تحولات انرژی (۹۸)

نام دفتر: مطالعات انرژی، صنعت و معدن (گروه انرژی)

تهیه و تدوین: زهرا جعفری

ناظران علمی: هوشنگ محمدی، فریدون اسعدی

متقاضی: کمیسیون انرژی

مسئولیت صحت و سقم مطالب گردآوری شده به لحاظ علمی، حقوقی، انتقال آراء
و نظرات ارائه شده به عهده منابع و سایت‌های مرجع است.

واژه‌های کلیدی: —

تاریخ انتشار: ۱۳۹۴/۱۰/۲۸